

og først efter, at det var organiseret saaledes, fik man Støtte af Staten, men da dette var begyndt, blev man indolent og sagde: lad os saa faa endnu mere. Da havde man navnlig Konsulenterne saa bekvemt. Formændene kastede da Arbejdet over paa dem, men efter at disse havde faaet Ansvaret, satte de igen Ambitionen højere og fordrede at blive de ledende for hele Landbruget paa mange Omraader. Jeg tror, vi skulle tage os meget i Agt. Vi have sandelig faaet Konsulentvirksomhed nok, og hvis vi skulle have dem omkring for at se efter i Staldene, vil jeg sige, at hvis der kommer nogen til mig, bliver han smidt ud. Naar man vil gaa videre endnu og ansætte dem som Opmand mellem Mejerierne og Handelsstanden, tror jeg rigtignok, at det er et Skridt, der vil blive til stor Skade for de Herrer Konsulenter og deres Virksomhed og for Jordbruget; thi, som jeg tillod mig at sige, de skulle særlig være Jordbrugets Tjenere. Men her skulle de stilles op som Opmand og være Mellemmand mellem det arbejdende Jordbrug og Handelsstanden, og det finder jeg i højeste Grad forkasteligt. Med hvilken Autoritet skulle de træde op i Spørgsmaalet om Prisen paa leverede Produkter, som de til Dels selv have været med til at levere? Paa den anden Side skal der en stor Erfaring til at bedømme et saadant Produkt som Smør. Fordi en Mejerikonsulent kan drage ud og lære os af sine teoretiske Kundskaber og praktiske Erfaringer, hvorledes man kan rette Fejlen, og hvorledes man i det hele taget skal tillave Smørret, følger der ikke deraf, at han kan smage paa Smørret; han har maaske slet ikke Begreb om, hvorledes Smør skal smage. Lad os gøre en Sammenligning med en anden vigtig Handel, f. Eks. Tehandelen. Det er en af de bedst lønnede Poster i Handelsstanden at smage paa Te i Kina. Det er kun ganske enkelte Folk, der kunne gøre det. Og vore Smørkøbmænd lønne meget højt de Folk, der forstaa at smage paa Smørret. Det er meget faa Folk, der have den Evne, og der skal anvendes megen Tid og Interesse i denne vigtige Sag; men fordi en Mejerist kan løbe omkring og sige, at vort Smør er skjoldet og skal laves paa den og den Maade, derfor kan han ikke smage paa Smørret. Han paatager sig det maaske for ikke at støde, eller han mener, at naar han har faaet en saadan Plads, har han ogsaa faaet Forstand dertil. Men jeg protesterer bestemt imod, at han skulde egne sig dertil. At han kan gøre uhyre

Skade i sin Virksomhed for Mejerierne er klart. I det Øjeblik han den ene Dag siger: saadan skulle I lave Smørret — og den næste Dag staar og siger: nej, det er Snavs, hvor bliver da hans Autoritet som Konsulent af? Jeg vil derfor haabe, at den højtærede Ministers Anskuelse her gaar af med Sejren, og at der ikke bliver noget af at holde en Mejerikonsulent som Opmand i det Spørgsmaal.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Foredragene vil jeg sige som før, at da disse Foredrag kom i Gang i gamle Dage, sørgede Landboforeningernes Formænd, deres Bestyrelse, og hvem de kunde faa til det af Medlemmerne, for at faa disse Diskussioner i Gang; men da de bleve trætte, søgte og fik de Støtte af Staten. De sagde saa: Lad os faa nogle til Foredrag, saa at det kan blive lettere for Landboforeningerne. Hvem er det nu, der holder disse Foredrag, hvem er det, der faar Pengene derfor? Det er nu blevet en Metier for disse Folk at holde det samme Foredrag hele Landet over fra Nord til Syd. Foredragene bleve saa til en Begyndelse refererede i Aviserne, indtil disse bleve kede af dem, fordi det samme Foredrag stadig kom igen, og der kom heller ingen Mennesker til Foredragene. Jeg hører jo nu, at disse Foredrag et enkelt Sted skulle have været udmærkede; men der er dog ikke mange, der faa Nytte deraf, medmindre de kunne komme til at læse dem. Var det da ikke meget bedre at anvende disse Penge saaledes, at der fra Statens Side blev sørget for, at der til Landboforeningernes Medlemmer for en meget billig Pris blev uddelt populære belærende Afhandlinger om naturvidenskabelige og landøkonomiske saavel som handelsvidenskabelige Spørgsmaal af Interesse for Landmændene. Det vilde vistnok gøre mere Nytte, og man kunde saa overlade det til Landboforeningernes Formænd at sørge for, at der blev afholdt Foredrag for Medlemmerne. Disse Foredrag vilde vistnok blive mere nyttige, naar Landboforeningernes Formænd selv skulde tage Ansvaret for dem, end naar de kunne kaste Ansvaret for dem over paa disse rejsende Konsulenter, som nu holde Foredragene. Pengene vilde vistnok paa den Maade finde en nyttigere Anvendelse, og i alle Tilfælde er den nuværende Form for Foredragene absolut forkastelig. Jeg kan henvise til Udtalelser af det ærede Medlem for Marstal (Frederiksen) om, at de slet ingen Foredrag have der, og det samme er Tilfældet paa Falster og andre Øer dernede; men